

Kaina metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50
Kareiviams per pusę pigiau. Užsieny metams 25 lt.
Atskiras numeris 30 centų visiems.

Skelbimai: petto eilutė 40 c., prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Atkštė.

6 (350)

Kaunas, 1926 m. vasario m. 4 - 10 d.

VIII metai.

Pažymėtini įvykiai.

1263 m. vasario m. 1 d. vokiečiai atėmė iš lietuvių Karaliaučių.

1919 m. vasario m. 2-5 d. bolševikai paėmė Skudą, Telšius, Sėdą ir Mažeikius.

1919 m. vasario m. 7-8 d. pirmieji lietuvių mūšiai su bolševikais ties Kėdainiais. Bolševikai, skaičiuojantys dviejų pulkų, puolė silpnas lietuvių eiles, bet lietuvių savanorių narsumas sutriuškino bolševikų puolimą ir šie pabėgo, palikę karo lauke arti 120 savo užmuštų kareivių, ginklų ir kitokio karo grobinio, bet minėtose kautynėse (vasario m. 8 d.) žuvo pirmas dėl Lietuvos nepriklausomybės Lietuvos kareivis Povilas Lukšys.

Žodis mūsų bendradarbiams.

Kas yra laikraštis ir kuriems tikslams jisai tarnauja kiekvienam plunksnos darbininkui yra aišku ir suprantama, kiekvienas pastarųjų numano, jog skaitytojas laikraštyje turi rasti ne tik tai, kas jam to savo sielai patiprinti, mokintis gyventi, ne tik tai išgirsti kas Lietuvoje ir pas kaimynus dedasi, bet taip pat rasti progos pasijuokti, pasilsėti. Del to kiekvienas laikraštis turi būt įvairus, turiningas, o tilpę jame raštai suprantami skaitytojui, įdomūs ir naudingi.

Bet kada, kuriomis sąlygomis, kad ir mūsų „Kario“ Redakcijai šį uždavinį galima būtų pakenčiamai išspręsti, o skaitytojo reikalavimus patenkinti? Žinoma, pirmučiausia tuomet, kai Redakcija laikraščiui turės kuo daugiausia medžiagos, kai jai rašys ir rems ne tik vienas kitas karys, bet Redakcijos darbas ras pritarimo ir paramos visoj mūsų kariuomenėj. Be to, kai rašys apie tai, kas mums yra reikalinga ir rašys įdomiai ir gyvai.

Iš tikrųjų, šiandien mes esame tikri turtuoliai: turime net du laikraščius: vienas jų „Kardas“, o kitas „Karys“! Vienas skiriamas vadams, kitas vadovaujamiems. Taigi, jeigu tarp jų pirmoje eilėje nenusistatysime sienos, būtent, kas vienam laikraščiui reikia rašyti, o kas antram, tai abi Redakcijos niekad nepajėgs tinkamai savo darbą atlikti. Taigi, kas reikia „Kariui“ rašyti?

Įvairių įvairiausių žinutės — žinėlės iš dalių gyvenimo, gražūs pamokinanti apsakymėliai, atsakymai į gyvenimo iškeltus klausimus — labiausiai mums pageidaujamoji medžiaga. Mielu noru talpiname ir „juokus“, gražius mūsų liaudies priežodžius, trumpas eilutes.

Dabar porą žodžių del paties rašymo. Čia paslėpta yra svarbiausioji klausimo dalis. Ta pati medžiaga, kurią čia tik išvardijome, neabejojame, pageidaujama yra tiek „Kariui“ tiek ir „Kardui“, tačiau ji kuo tai vis tik turi skirtis, kad ir nuo tokios pat medžiagos, skiriamos, leisime, „Kardui“. Šiuo atžvilgiu, rašdami bet kurį rašinį, turime nuolatos atminti, jog rašome „Kariui“, kurio skaitytojas yra kareivis, puskarininkis — žmonės išėję maždaug pradžios mokyklą ir tai toli gražu ne visi. Del to, kas mums rašo, turi nuolat atminti kam jis rašo, kad mūsų veikimo dirva yra pašauktoji į kariuomenės eiles liaudis, o ne išėję gimnazijas, universitetus. Del to rašant „Kariui“ negalima svetimų, nesuprantamų žodžių vartoti, negalima atitraukti (abstraktiškai), savo minčių dėstyti. Jos nuolat turi būti gyvenimo pavyzdžiais pagrįstos ir tai dargi pavyzdžiais, paimtais iš sodžiaus, iš kareivio gyvenimo. Tai vienas dalykas!

Antra, reikia niekad nepamiršti, jog mūsų laikraštis yra 8 puslapių, kurių plote reikia ir apie Lietuvos gyvenimą, apžvalgėlę parašyti, ir pamokinantį straipsnelį įdėti, ir galybę kitų klausimų nepamiršti. Užtat reikia rašyti labai trumpai ir aiškiai. Šiuo atveju nė vienas straipsnelis, išskyrus gal apsakymėlių, kurie tilps atkarpoje, negali būti ilgesnis 60-70 spausdintų eilučių. Lai neužsigauna del to mūsų bendradarbis, jeigu apyptovų verčiami mes turėsime jo raštą trumpinti. Ši mintis, būtent, kad reikia kiek galima trumpiau rašyti, yra ne tik tai laikraščio siaurų skilčių diktuojama, ji turi savo šaknų ir giliau, — skaitytojo asmenyje. Mūsų skaitytojai, kaip jau pasakyta, yra žmonės maždaug pradžios mokyklą išėję ir tai dar ne visi. Kitaip sakant, žmonės kuo mažiausiai pratę galvoti, protauti. Ar galima del to rašyti metro ilgumo raštai, kuriuos ir šiaip jau, aukščiau pašokę proto atžvilgių žmonės, nemėgsta skaityti, o kas jau belieka daryti tokiam skaitytojui, kuris dažnokai ir mažulyčio straipsnelio neįstengia sugromuluoti. Kol „Kardas“ ėjo retai, tai galima buvo manyti, jog tilpęs „Karyje“, kad ir ilges-

nis straipsnis suras skaitytoją, jei ne kareivio, tai karininko asmenį, ir jis šią tilpusią medžiagą galės bent savo pamokai pritaikinti. Bet dabar, „Kardu“ pradėjus dažniau rodytis ir labiau karininko reikalus patenkinti, „Kariui“ lieka arčiau savo nuolatinio skaitytojaus atsistoti ir jį visą laiką lygiuoti. Reikia rašyti, o Redakcijai spausdinti tas, kas labiau mūsų kareiviui, puskarininkiui galėtų patarnauti, jiems tikty ir vengti viso to, kas jiems netinka.

Štai svarbiausios mintys, kurių reikėtų laikytis mūsų bendradarbiams, einantiems Redakcijai pagalbon.

Lietuvos gyvenimas.

— **Vyriausybės darbai.** *Nemuno uostai.* Numatyta Nemuno srovės sutvarkymas, Kauno uosto prieplaukų išplėtimas, reikalingų uostui triobesių ir antkrančių įtaisymas. Kadangi šie darbai reikalauja daug lėšų, tai bus palengva kasmet šis tas daroma.

— *Naujakuriai.* Prie žemės reformos yra sudaryta tam tikra komisija, kuri ruošia planus naujakuriams iš nedegamos medžiagos triobesius statyti valstybės pagalba.

— *Potvyniai.* Kadangi pavasarį patvinęs Nemunas gali pridaryti daug nuostolių Kaune, Klaipėdos krašte ir kitur, tai jau iš anksto mūsų vyriausybė daro žygių nuo nelaimių žmones apsaugoti.

— *Tiltai.* Panemunės, Aleksoto ir Slabados tiltai jau paseno ir daugiau trejų metų nebeišlaikys. Vyriausybė ruošiasi jų vieton naujus geležinius arba gelžbetoninius pastatyti.

— *Ministerių Kabinetas* sausio 22 d. priėmė vandens kelių ir uostų įstatymo ir žemės banko įstatymo pakeitimus.

— **Savivaldybės.** *Kauno bedarbiai.* Kauno miesto valdyba yra gavusi iš valdžios 100.000 lt. bedarbiams šelpti. Minėti pinigai bus suvartoti viešiesiems darbams, kurie bus duodami bedarbiams. Tuo būdu bus dvejopa nauda: bedarbiai darbo gaus ir atliks naudingą darbą krašto atstatymui.

— **Prekyba ir pramonė.** *Išvežimas ir įvežimas.* Per išėjusius 1925 m. iš Lietuvos išvežta prekių į užsienius už 242 milijonų litų suviršum, o iš užsienio įvežta į Lietuvą už 252 mil. litų.

— *Prekyba su Anglija.* Lietuva veda didžiausią prekybą su Vokietija. Po Vokietijos užima pirmą vietą Anglija, kuriai 1925 m. pardavė prekių už 60.000.000 lt., t. y. 24% visų parduodamų užsieniui prekių.

— **Klaipėdiškiai.** *Delegacija Kaune.* Sausio m. pabaigoj Kaune buvo apsilankęs Klaipėdos krašto komisija. Tarp kitko Kaune tarėsi dėl laikino finansų sutvarkymo. Krašto Direktorijai teikiamos lėšos toliau veikti. Be to, komisija greitai laiku vėl važiuos derėtis į Kauną Klaipėdos krašto reikalais. Šis apsilankymas buvo tik darbų pradžia.

— **Okupuotoji Lietuva.** *Neleidžia steigti gimnazijos.* „Ryto“ draugija nori įsteigti lietuvių gimnaziją Pastavuose, bet lenkų valdžia yra nusistačiusi neleisti.

— *Baudžia lietuvių redaktorius.* Vilniaus apygardos teismas, išnagrinęs tris „Lietuvos Kelio“ bylas, vienoj byloj redaktorę išteisino, o dviejose nubaudė užsimokėti 200 ir 400 auks., o neišgalint išmokėti pakeičiama 3 mėn. kalėjimo.

— *Pabūgo gyventojus surašinėti.* Lenkai norėjo Vilniaus krašte padaryti visuotiną gyventojų surašinėjimą, kuris turėjęs įvykti sausio m. 1-4 d. Bet lenkai atsargūs. Pirmą padarė bandomus surašinėjimus dviejose dideliuose Vilniaus namuose, kur nė vienas gyventojas neužsirašė lenku. Surašinėjimas neįvykęs.

Spėjama, kad lenkai, tur būt nusigando, jog pasirodys lenkų mažuma Vilniaus krašte.

— *Sunyko Kalvarija.* Vilniaus Kalvarija anksčiau buvo gausiai maldininkų lankoma, bet pastaruoju laiku dėl lenkų valdymo mažai maldininkų teateina. Net pats lenkų laikraštis „Dziennik Wilenski“ rašo, kad šiuo metu Kalvarija visiškai sunyko. Kopyčių stogai kiauri, sienos apdraskytos ir nešvarios, o paveikslai nubyrėję ir nebeįspausdinomi.

— **Įvalrios žinios.** *Vilnius — Lietuvoj.* Anglų žymus finansinis laikraštis „Financial Times“, rašydamas apie Vilniaus miesto paskolas pažymi, kad Vilnius yra Lietuvoj.

Ir užsienio rimtesnioji spauda nenori pripažinti lenkam Vilniaus.

— *Susisiekimas per Lietuvą.* Nuo vasario m. 1 d. įvedamas per Lietuvą tiesioginis keleivių ir bagažo susisiekimas tarp vakaru Europos ir Sovietų.

— *Sutartis su Estija.* Estija įteikusi Lietuvai pasiūlymą sudaryti laikiną prekybos sutartį ir pradėti derybas nuolatinei prekybos sutarčiai sudaryti.

— *Vežė auksą.* Pastaromis dienomis Sovietų vyriausybė pervežė per Lietuvą 600 pūdų aukso, kuris skiriamas įvairiems mokesčiams užsieniuose.

Kareivį gerbia ne dėl to, kad jis kitus žudo, bet dėl to, kad jis eina už kitus mirti.

Soloviovas.

Čekoslovakijos Vyriausiojo štabo viršininkas gen. Jonas Syrový.

Naujo štabo viršininko gyvenimas rodo, kurių aukštų laipsnių ir vietų gali pasiekti darbštus vyras. Gen. Syrový prieš d. karą baigė technikos mokyklą Čekoslovakijoje ir išvažiavo į Varšuvą, kur iki karo, tarnavo statybos techniku. Karui prasidėjus, g. Syrový įstojo 1914 m. VIII. 25 į čekų „družiną“ Kijeve ir jos eilėse išvyko į rusų piet-vak. frontą. 1916 m. kautynėse ties Zborovu jisai buvo sunkiai sužeistas ir neteko dešinės akies. Iš rusų vadovybės gen. Syrový gavo Šv. Jurgio kryžių. Nuo 1918 m. pradžios jisai vėl įstojo į čekoslovakų kariuomenę, kurį laiką 1. pulko vado padėjėjo pareigas eidamas; vėliau buvo 2. pulko vadu, o jau V. 28 lieka paskirtas visų čekoslovakų dalių, veikusių Sibire, vadu. VII. 2 jisai skiriamas čekoslovakų korpuso vadu ir pakeliamas į generolo laipsnį. Nepaprastas korpuso pasižymėjimas kautynėse su bolševikais Sibire suteikia generolui naują garbingą paskyrimą, būtent: jis lieka čekoslovakų, rusų lenkų, rumunų ir jugoslavų kariuomenių, vyriausiuoju vadu. 1919 m. pabaigoje generolas Syrový išvyksta iš Vladivostoko į tėvynę. Čekoslovakų tauta įskilmingai sutinka generolą, kaip savo didvyrį. Čia jisai pradeda karo tarnybą, užimdamas karo apygardos viršininko vietą, o nuo 1924 m. eina vyriausiojo štabo viršininko padėjėjo pareigas. Kaip nepaprastai sumanus ir gabus karys, generolas Syrový per trejus metus gerai susipažįsta su savo darbo sritim ir per tą laiką pilnai pasiruošia vyriausiojo štabo viršininko atsakominais ir aukštais vietai užimti. Generolas Syrový yra dar iš ankstybesnių laikų mūsų kariuomenei pažįstamas. Karininkai, tarnavę Sibiro Lietuvių bataliono Vytauto Didžiojo vardu eilėse, jį atsimens dar iš Sibiro laikų.

Reikia tikėti, jog generolo Syrový paskyrimas Vyriausiojo štabo viršininku nemaža padės draugingos tautos kariuomenei tobulėti ir augti o valstybei stiprėti.

Generalovi Syrovému náčelníkovi Československého Hlavního Štabu mnoho štěstí a zdárů!

Pasveikinimas kariuomenei,

JO EKSCLENCIJAI

Ponui Lietuvos Krašto Apsaugos Ministeriui.

Mes iš visos Lietuvos susivažiavę Katalikų Jaunimo „Pavasario“ Sąjungos atstovai VII-on savo metinėn konferencijon, sveikiname Jūsų Ekscelencijos asmenyje Lietuvos Kariuomenę, linkėdami jai tvirtybės sutrupinimui tų retėzių, kuriais yra prieš apkaustyta mūsų brangioji sostinė, Vilnius.

Brangioji, Lietuvos Kariuomene, mes remiame Tave, dabar ir visuomet, kai tik pareikalaus mūsų tėvynė!

Stud. Matulionis,
Konferencijos prezidiumo pirmininkas.
Kostas Meškauskis,
Sekretorius.

Karo pavojus Tolimuose Rytuose.

Toli nuo mūsų vidurinėje ir rytų Azijoje randasi didžiulė Kinų valstybė. Jos žemių plotas siekia 11.138 880 ketvirtuotų kilometrų, o gyventojų skaičius virš 400 milijonų žmonių. Vadinasi Kinų valstybės gyventojų yra 200 kartų daugiau, nei Lietuvoje. Iš to galima yra suprasti, kokia didelė yra Kinų valstybė. Ji dalijasi į 5 dideles dalis, arba provincijas: Kinai, Mongolija, Tibetas, Kinų Turkestanas ir Mandžurija. Ši pastaroji provincija susisiekiama su rusų valdomojo Sibiro žemėmis ir dėl to jau nuo senų laikų rusai ir Kinai turėjo labai daug visokių kivičių.

Tie kivičiai ypač padidėjo nuo to laiko, kai rusai 1897-1902 m. Mandžurijos žemėje pasistatė geležinkelį, jungiantį Sibirą su Ussurijos kraštais ir Ramiuoju vandenynu. Tam geležinkeliui statyti rusai išleido begalinę daugybę pinigų. Vieno kilometro pastatymas rusams apsiėjo po 158 tūkstančius rublių, o visam geležinkeliui išleista 375 milijonai rublių — mūsų pinigais skaitant, arti dviejų milijardų litų. Tiek pinigų sukišę į šitą geležinkelį, rusai užsimanė Mandžurijos žemėje įsigyventi ir 1903 metais išsiderėjo iš Kinų vyriausybės teisę laikyti Mandžurijoje savo kariuomenės, kuri pusantrų metų turėjo saugoti aną geležinkelį.

Kai sutarties terminas pasibaigė, rusai nenorėjo savo kariuomenės iš Mandžurijos atitraukti, manydami amžinai tuose kraštuose pasilikti ir tuo būdu dalį Mandžurijos žemių pasisavinti. Toks rusų elgesys nepatiko japonams, kurie nenorėjo, kad rusai Kinų žemėje įsigalėtų. Iš to 1904 metais kilo rusų ir japonų karas. Rusai pralaimėjo karą ir buvo priversti iš Mandžurijos pasitraukti. Dargi to paties geležinkelio didelę dalį, beveik 700 kilometrų, rusai gavo atiduoti japonams, bet ir rusų rankose liko to geležinkelio arti pustrėčio tūkstančio kilometrų.

Kai 1917 metų pabaigoje Rusijoje įsigalėjo bolševikai, kurių valdžios nepripažino svetimos valstybės, rusų rankose likusioji Mandžurijos geležinkelio dalis, kaip neprigulinti jokiai valstybei, buvo paimta tarptautinėn globon. Tuo reikalu dar 1917 metais Japonai ir Jungtinės Amerikos Valstybės sudarė sutartį, prie kurios vėliau prisidėjo Anglija, Italija, Prancūzija ir Kinai. Ta sutartimi einant buvo sudarytas tam tikras tarptautinis kapitalas šiam geležinkeliui saugoti ir naudoti. 1922 metais didžiosios valstybės pasirašė Vašingtone sutartį, kuri laidavo Kinų valstybės nepriklausomybę. Ši pastaroji sutartis numato, kad Kinų geležinkeliuose, taigi ir Mandžurijos geležinkelyje, visos didžiosios valstybės naudojasi lygiomis teisėmis. Nors Vašingtone sutartis neva laidavo Kinų nepriklausomybę, bet tikrumoje ji pavergė Kinus didžiosioms valstybėms, padarydama juos priklausomais visoms didžiosioms valstybėms drauge. Suprantamas dalykas, kad kinams negalėjo patikti šitos sutarties nuostatai ir jie pradėjo ieškoti kelių, kaip svetimojo jungo nusikračius. Iš čia pradėjo Mandžurijos gubernatoriaus Tšang-So-lino bičulystė su Maskvos bolševikais. Tšang-So-linas pakėlė maištą prieš centralinę Kinų vyriausybę, kuri buvo per virš nuolaidi didžiosioms valstybėms. Jau reikėjo ginklų ir pinigų karui vesti ir dėl to jis suėjo į artimus santykius su Rusijos bolševikais, kurie manė, kad Tšang-So-linas, nugalėjęs centralinę Kinų vyriausybę, įves tenai bolševikiškąją tvarką. Todėl bolševikai gausiai šelpė Tšang-So-liną ir ginklais, ir pinigais, o dar daugiau visokiais agitatoriais, kurie apaštalavo Mandžurijoje, piršdami bolševikiškojo rojaus gerybes. Bolševikų padedamas Tšang-So-linas laimėjo naminį karą ir didžiai įsigalėjo ne tik Mandžurijoje, bet ir kitose Kinų provincijose ir dabar pradeda

Tėvynė.

Tu, Tėvyne mano miela,
Be tavęs man džiūsta siela
Ir gyvuot negali.
Man karštų aukų idėja
Prote, valioje didėja
Matant didžiai brangią šalį.
Šventu jausmu širdis plaka,
Ugnies kraujas kūne teka,
Kai aš atmenu tave.
Tavo balsas — tai galybė,
Tautai gražina gyvybę
Priverčia aukot save.
Didžia meile, begaline
Apsiautė mano krūtinę:
Karštai myliu aš Tėvyne...

Algirdo ainis.

Palaimintas raitelis, kurs žirgą myli.

Išvakarėmis trečias eskadronas valė arklius.
Senas eilinis Vabalas, šukuodamas savo „Vanagą“,
kažką sau po nose murmėjo. Jo arklys, bijodamas

kutulio, sukinėjosi į visas puses, it kieno apsėstas. Šalia senio Vabalo naujokas Pempė irgi nieku būdu negalėjo savo „Rūtos“ suvaldyti. Ji daužėsi ir spardėsi visomis keturiomis, kai tik Pempė kėinosi jai šepetį ant šono uždėti.

Štai atvyksta ir vachmistras. Jis klausia Pempės.

— Kodel nevalai „Rūtos“, ar jos bijaisi?

— Nesibijau, pone vachmistre — atsakė Pempė.

Tik negaliu, mat, su „Rūta“ susitaikinti: kai tik aš paliečiu ją su šepėčiu, tai tuoj ji užpakalinėmis taiko man į pilvą...

— Tu, broliuk, jos nebadyk, lyg šunį su lazda pro tvorą, o iš karto prispaudęs šepetį trauk iš lėto, lygiai, netrukčiodamas ir pamatysi tuoj nurims. „Rūta“, kad ir gyvulys, bet ji viską gerai supranta. Žiūrėk — nebijok...

Pempė paklausė. Tvirtai prispaudęs šepetį smagiai pradėjo šveisti „Rūtai“ šoną. Ji kiek aprimo, tik tik retkarčiais kutulio pagauta, kaleno dantimis. Netrukus „Rūta“ blizgėjo, kaip ir kiti eskadrono arkliai. Po patikrinimo Pempė atsidangino pas Vabalą, prisėdo šalimai ir klausia:

— Pasakyk, drauguži, ar sunku buvo tau iš pradžių prie arklių priprasti?

rodyti savo talkininkams bolševikams tikrąjį veidą. Pastarosiomis dienomis Tšang-So-lino karluomenė suėmė veik visus bolševikų agitatorius da gi patį bolševikų atstovą įkišo kalėjimą, o Mandžurijos geležinkelį, kurį buvo pasiėmę bolševikai, paėmė į savo rankas. Iš to kilo visas ermideris Tolimuosiuose Rytuose. Maskvos bolševikai pasiuntė Tšang-So-linui griežtą reikalavimą (ultimatumą) paleisti suimtuosius agitatorius ir sugražinti geležinkelį, kitaip jie grūmoja pulsią Mandžuriją ir ginklu priversia ju reikalavimus išpildyti. Siandien sunku vra pasakyti, kaip pasielgs Tšang-So linas. Gal jis nusileis bolševikams ir jų reikalavimus patenkins, o gal kils Mandžurijos karas prieš bolševikus. Žodžiu Tolimų Rytų padangė apsiniaukė.

Pk.

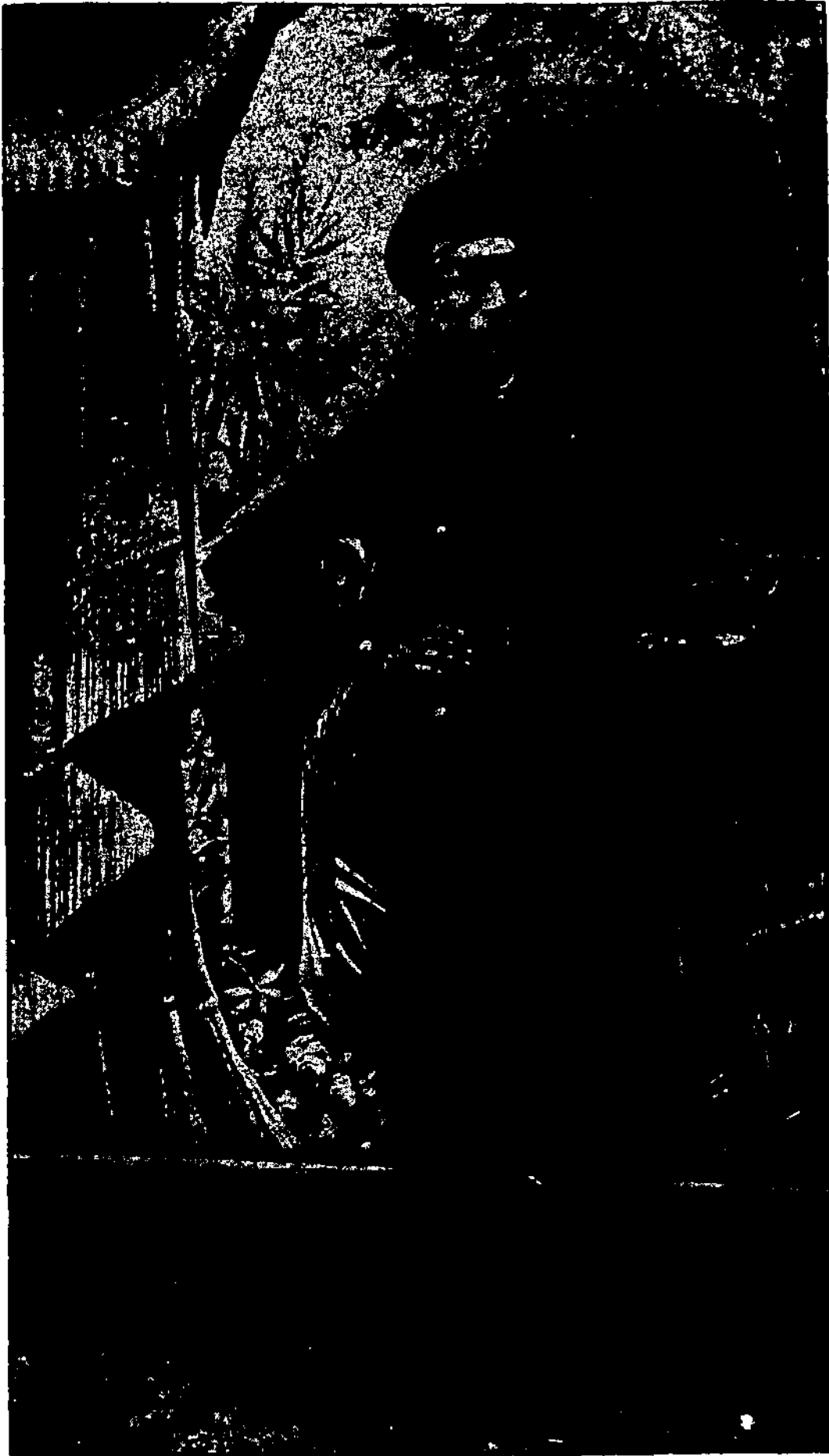
Kaip vadinti Vyties kryžiumi apdovanotus karius.

(Straipsnis svarstyti).

Iki šiol mes neturime mūsų „Vyties Kryžiaus“ statuto. Pensijų įstatyme Vyties Kryžius vadinamas Vyties ordinu. Iš to galima spręsti, jog vyriausybė ketina jam šį vardą palikti.

Tačiau nesant statuto kitą kartą ordiną tenka ir kitaip pavadinti.

Rašydamas atsargos kareiviams prašymus aš šiaip vadinau: „Kariuomenės gūdų dalių atsargos grandinio ir Vyties Kryžiaus ordino riterio NN“; o laikraščiuose randame

„Niekai gyvybė, jeigu šalis vėl būtų priešininkų pavergta“.

Šie žodžiai pasakyti kautynių lauke žuvusio didvyrio, buv. Vilniaus bataliono (dabar 5 pėst. pulkas) kulkosvaidžių komandos eilinio Kasto Skinulio, kurio atvaizdą čia paduodame. Jis garbingai žuvo dėl Lietuvos nepriklausomybės 1919 m. rugpiūčio m. 30 d. kautynėse su bolševikais ties Grive (pas Dauguvą).

„mirė a. a. N pulko vyresnysis puskarininkis ir Vyties Kryžiaus kavalerius NN“. Iš vieno mūsų gerbiamų istorikų turime nurodymą, kad XIX amž. pradžioje lietuviai savo raštuose, varto-davo žodį „ženklīninkas“, pav. „garbingas kanauninkas ir šv. Onos III laipsnio bei šv. Stanislovo III laipsnio ženklīninkas“.

Šiaip jau kitų žodžių tuo tarpu savo kalboje neturim.

Taigi, kuris jų mums daugiau tinka ir kuris reikėtų vartoti? Ar tikų žodis riteris? Nė, tai svetimas žodis. Tą patį reikia pasakyti ir dėl kavalerių? Jis juo labiau mums netinka, nes mūsų liaudies „kavaleriais“ vadinama nedusius vyrus. Tas pats ir dėl „ženklīninko“. Jis greičiau tinka įvairių mokyklų, kursų ir joms panašių įstaigų išduodamiems ženklams, bet jau ne karo ordinams.

O mūsų kryžium apdovano-toti kariai ar nesudaro to ordino narius, ar jie nėra jo broliai? Iš tikrųjų, kam teko dalyvauti kare ir trejų frontų apsuplam kęsti badą, šaltį ir visas kareiviškas bėdas, ar jis nejaučia, kad tie kariai, su kuriais jis ėjo erškėčių takais į garbę ar jie nėra jo tikrieji broliai, dažniai artimesni ir brangesni už vienos motinos brolius. Ir mes, turintieji kryžius, ar ne pasižadėjome ištikimai tarnauti Dievui ir Tėvynei, gyvenime ir tarnyboje būti pavyzdžiu jaunesniems. Vyties brolis būtų geriausias ir mieliausias apdovanotiems kryžiumi vardas.

Ordino Brolis 360 Nr.

— Tai žinai, broliuk, nemaža pasikamavau aš su tuo „Vanagu“. Juk aš su juo ir tarnystę pradėjau. Kai atvykau į eskadroną, tai man jį ir davė. O, piktas tai buvo gyvulys. Tik žiūrėk, ir taiko būdavo įspirti ar įkasti ir tai ne dėl kutulio, bet iš pykčio...

— Kaipgi su juo sugyvenai?

— Tai, mat, sugyvename. Juk mano „Vanagas“, tai geras arklys. Bet matai, anksčiau „Vanagą“ kitas gusaras tvarkė. O jis labai piktas žmogus buvo. Kai paims būdavo brūklį į nagus, kai pradės „Vanagą“ šveisti už menkiausį daiktą, tai skaudu net žiūrėti būdavo. Bet to dar negana. Jis ir pentinai jį badydavo ir šiaip kumščiuodavo. Nenuostabu, kodėl pastarasis ir pasidarė it vilkas: nieko nesileisdavo. O aš mat su „Vanagėliu“ kitaip apsieinu. Aš su juo gražiuoju pasikalbu, duonos jam duodu su druska, retkarčiais ir cukrumi pavaišinu, jis ir priprato prie manęs; dabar svetimų ir arti neprisileidžia... Štai, mūsų Ruginis prišokęs anadien sako, duok brūklį velniui, kam duona šeri. Ir be jos stovės kaip įkastas... — Neklausyk tu tokių kalbų, jis pernai taip spyrė „Žvangučiai“ į šoną, kad nelaimingoji nesidavė dvi dieni balnoti: šonas skaudėjo. Ruginis už tai gavo 5 paras atsėdėti, bet jo visvien nepataisysi: jis piktos šir-

dies žmogus. O juk gyvulys supranta, kas ir kaip su juo elgiasi.

— Šia, paklausyk, ką aš tau papasakosiu. Tai ne išmislas, bet gyna gryniausią tiesą. Ją anadien iš vachmistro lūpų girdėjau.

Nugirdę pasikalbėjimą naujokai skubėjo atsisėsti ties Vabalio lova, kad jo pamokslą išgirstų. O šis iš tikrųjų atsidėjęs pasakojo.

— Tai ką čia atpasakosiu įvyko prieš kelerius metus. Mūsų pulkas buvo pasiūstas lenkų mušti. Antrame eskadrone tarnavo savanoriai, du broliai, Antanas ir Stasys Kuodžiai. Antanas turėjo arklių „Vėją“ o Stasys kumelaitę „Laumę“. „Vėjas“ buvo stiprus, greitas ir geras arklys, tik Antanas jo nemylėjo. Jis vis toks piktas, susiraukęs, kaip sena vyža, vis susitraukęs, vis keikia. Jis tiek įbaugino „Vėją“, kad šis bijojo Antano, kaip ugnies; ir joti jo neprileisdavo. Kad ir ką nedarydavo Antanas, tik išsibėgėjęs galėdavo į balną įsiristi ir tai visuomet paskutinis. Visai kitoks buvo jo brolis, Stasys. Tai iš stuomens ir iš liemens, anot žmonių, buvo vyras. Jis savo „Laumę“ it akį sergėjo: visad ją mylėjo, glostė. Už tai ir ji Stasį mylėjo. Kaip pamatys būdavo, kai sužvengs, tuoj koją žemę pradeda kasti, džiaugiasi, o jis pas ją vis su

Kariuomenės gyvenimas.

Nauji parėdymai ir įsakymai. Paskyrimai. Skiriami laikinai eiti: pulk. Pranas Tvaronas — Karo Mokslo Valdybos Spaudos ir Švietimo Skyriaus viršininko, preaigas, karo vald. Vladas Grudzinskas — Tiekimų viršininko pulk. ltn. Jonas Sutkus — Kariuomenės intendantas, pulk. Jonas Koreva — Vyriausiojo Štabo Pėstininkų inspektoriaus, pulk. ltn. Pranas Ogintas — Vyr. Št. Artilerijos inspektoriaus, gen. ltn. Bronius Skomskis — Vyr. Št. Kavalerijos inspektoriaus, pulk. ltn. Klemensas Popeliučka — Vyr. Št. karo technikos inspektoriaus, gyd. gen. ltn. Vladas Nagevičius — Vyr. Št. Karo Sanitarijos inspektoriaus, pulk. Bruno Stencelis — Aukštųjų Karo Technikos Kursų viršininko, vet. gyd. mjr. Pranas Kvedaras — Vyr. Št. Karo Veterinarijos inspektoriaus, pulk. ltn. Kazys Voicechauskas — Technikos pulko vado, pulk. ltn. Petras Jurgaitis — 8 pėst. pulko vado, pulk. Pranas Jackevičius — 1 gusarų pulko vado, mjr. Aleksandras Plechavičius — 2 ulonų pulko vado, pulk. ltn. Kazys Škirpa skiriamas Vyr. Št. Informacijų skyriaus viršininku ir pulk. ltn. Antanas Zubrys — Tiekimų Valdybos ūkio inspektorium.

Majoras Juozas Tomkus paskirtas „Kario“ redaktoriu. Iki šiol buvęs redaktoriu vyr. ltn. Antanas Majus paskirtas Karo Mokslo Valdybos periodinių leidinių redaktoriu.

Švietimo Dalies pranešimai. Laikraščiai. Kauno įgulos dalys ir įstaigos, š. m. dar negavusios „Lietuvos“, jau ją gali atsiimti „Lietuvos“ ekspedicijoje. Po kiek egzempliorių bus išduodama, Karo Mokslo Valdybos yra nurodyta „Lietuvos“ administracijai.

Teatras. Kauno įgulos dalims Valstybės Teatre bus vaidinama: 1) vasario m. 8 d. „Vytautas pas kryžiuočius“, 2) vasario m. 22 d. „Per audrą“, 3) kovo m.

8 d. „Sudrumsta ramybė“ ir 4) kovo m. 22 d. „Kęstučio mirtis“. Visi vaidinimai prasidės 14 val.

Bilietai karininkams, karo valdininkams, gydytojams ir kapelionams po 1 lt., o kareiviams po 60 ir 30 ct. Bilietai gaunami Karo Mokslo Valdyboje prieš vaidinimo dieną: šeštadieniais nuo 8 iki 14 val. ir sekmadieniais nuo 11 iki 14 val.

Kiek bilietų dalims bus paskirta, švietimo dalis praneš telefonogramomis.

Majoras Burokas,
Švietimo Dalies vedėjas.

Teatras. Sausio m. 30 d. Karių Teatras vaidino Kareivių klube Šančiuose „Lapkų“. Patsai veikalas minėto teatro jau daug kartų yra valdintas ir dauguma vaidintojų gerai įgudę savo veiksmus atlikti. Šį kartą Lapkus, jo žmona, Vingilis ir kiti gerai vaidino, išskiriant mažmožius, kurių sunku išvengti ir viso valdinimo negadino. Silpnėsnė buvo Katrutė, bet atsižūrint į tai, kad dar gerai scenoje pasirodo peranksti būtų bet kurios išvados daryti. Tenka tikėtis, kad ateity pasirodys visai gerai ir scenoje jausis laisvai, ko šiuo kartu lyg ir trūko.

Kariuomenės teismas sausio m. 28 d. nuteisė 1 pėst. D. L. K. Gedimino pulko eil. Petrą Artamanovą 4 mėn. daboklės ir 5 p. D. L. K. Kęstučio pulko naujoką Antaną Aliseiką 1 m.

Abu buvo kaltinami už pabėgimą iš kariuomenės.

Įvairios žinios. Aukos Vilniui vaduoti. Aviacijos štabo karininkai ir karo valdininkai iš savo spalių m. algos paaukavo 30 lt. 79 ct., iš lapkričio m. algos 27 lt. 73 ct.

Karo mokyklos karininkai, lektoriai ir karo valdininkai — 858 lt. 95 ct.

Iškilmingas pašventinimas paminklinės lentos Klaipėdos įguloje. Klaipėdos įgula sausio 15 dieną šventė trijų metų sukaktuvių Klaipėdos atvadavimo šventę. Tą dieną 17 val. visi įgulos kariai susirinko į kareivių klubą, kur iškilmingai buvo pa-

Biržų pilies griuvėsiai. 1704 švedai minėtą pilį sugriovė.

vaišėmis. Viena nelaimė, kad jo „Laumė“ buvo silpna. Būdavo užsiėmimų metų, kai paleis šuoliu, „Laumė“ tuoj ir padusta, bet vis tik niekuomet nuo kitų neatsilikdavo ir Stasys dėl jojimo pastabų negaudavo. Bet štai kiti laikai ateina. Antanui ir Stasiui tenka lenkų frontan vykti. Taip jie ir išvyko su savo arkliais.

Štai vieną kartą gaunamas iš II-o eskadrono įsakymas paskirti žvalgybą. Eilė tenka Antanui ir Stasiui. Antanas, supykęs, kad jam reikia nakčia vykti žvalgybom, prieš išjodamas taip savo „Vėją“ apspardė ir tiek išgąsdino vargšą, kad pastarasis nutrūkęs nuo pavadžio veik kuo į laukus nepabėgo, tai gerai, kad gusarai jį sučiupo ir Antanui į balną įlpti padėjo. O Stasys visai kitaip su savo kumelaite pasielgė. Jis „Laumutę“ su atidžia apžiūrėjo, patrynė jai kojas šiaudais, išrūpino jai daugiau avižų, kad stipresnė būtų: paglostė kaklą, kad tamsoje nesibaidytų; gerai pabalnojo, atsiduso ir persižegnojęs ramiai įsėdo į balną.

Joti susirinko dešimt žmonių. Netrukus atvyko leitenantas, apžiūrėjo visus, išsiuntė pirmyn du žvalgu, paskum sėdo visi ant arklių ir išjojo kelionėn. Rylą žvalgai pamatė sukurtą ugnį vadinas, sargybą užklupo; joja į dešinę — žiūri vėl tas pats; tuoj visi suprato, kad čia lenkų būta. Abejoti neteko, jie saugojo susto-

jusią poilsiui kariuomenę. Leitenantas, parašęs apie tai pranešimą, pasišaukė Antaną su Stasiu ir sako jiems: Sekit Kuodžiai, pranešimą — skubėkite; jokite greitai, bet atsargiai, kad į lenkų nagus nepakliūtumėt Na, sudievu, „keliaukite“ linkėjo leitenantas. „Laumė“ tuoj atsiskyrė nuo būrio, o „Vėjas“ užsispyręs nesijudino iš vietos. Ir šonus jam badė Antanas ir šiaip ir taip muštravojo, o „Vėjas“ vis skersavo. Abu broliu jojo mišku. Nespėjo išjoti į lauką — žibt iš kito šono, geras pusbūris lenkų. Antanas ir Stasys galvatrukčiom leidosi miškan ir nepastebėję lenkai jų nujojo pro šalį. Kiek lūkterėje broliai vėl iš miško išjojo, tačiau nespėjo riščia keletos varsnų pajofėti, nagi žiūri, iš dešinės tiesiai į juos pleška būrys lenkų... Miškas liko toli, o aplinkui laukai — pasislėpti nėra kur, kas daryti? Abudu broliu suka į šalį, spaudžia kojom arklius ir leidžiasi šuoliu. Lenkai suka paskui juos. Pasitaiko tvoros ir tai ne viena, bet keletas iš eilės, o be to, dargi grabių nemaža. Šoka per vieną, šoka per antrą, „Laumė“ jau pailso, o trečioji tvora dar aukštesnė. Stasys tuo tarpu glosto savo „Laumutei“ kaklelį, sakydamas: „Nešk mylimoji, nešk balandėli, dar vieną tvorą nugalėsime ir būsime laisvi. O Antanas išsirėžęs keikiasi, bado

šventinta klube žuvusių butageidiečių kovose už Lietuvos laisvę paminklinę lentą, ant kurios yra parašas:

Gindami Tėvynę nuo bermontininkų ir lenkų žuvo kautynėse, arba mirė nuo žaizdų šie butageidiečiai:

1. leitenantas Zigmas Tiška ir eiliniai:

2. Jonas Aperavičius, 3. Vladas Bazaras, 4. Stasys Balčiuskas, 5. Antanas Birgela, 6. Simanas Budrys, 7. Stasys Danilaitis, 8. Motiejus Deveikis, 9. Balys Degešis, 10. Adolfas Dareškevičius, 11. Antanas Gerulaitis, 12. Juozas Grigaitis, 13. Jonas Jagminas, 14. Augustas Kreivys, 15. Romas Kruminas, 16. Kazys Lumpys, 17. Kazys Mačiotis, 18. Kazys Miklaševičius, 19. Juozas Mickevičius, 20. Juozas Muiza, 21. Stasys Noreika, 22. Jonas Norvila, 23. Ignas Prakulevičius, 24. Ignas Pupelis, 25. Justinas Pupšys, 26. Juozas Rekėtis, 27. Stasys Rudzinskas, 28. Gracijonas Sakalauskas, 29. Jonas Staugas, 30. Petras Stunžentis, 31. Vincas Sidlauskas, 32. Pranas Tamašauskas, 33. Kazys Trakenis, 34. Antanas Vienažindis, 35. Jurgis Vienažindis, 36. Jurgis Zdanevičius, 37. Marcelius Žukauskas.

Šie didvyriai tebūna mums pavyzdžiu. Teilsisi jų sielos Viešpatyje. O jų kūnai temiega ramiai Lietuvos žemei.

Lietuva, Tėvynė mūsų, Tu didvyrių žemė!

Iškilmingo šventinimo metu, be trumpų pamaldų ir atatinkamo įgulos kapeliono pamokslu, sakė prakalbas pulko vadas ir laikė paskaitą pulko švietimo komisijos pirmininkas. Pulko vadas įvertindamas žuvusių didvyrių pasiryžimą šventai ir nesigailint gyvybės kovoti dėl tėvynės nepriklausomybės, ir kad žūdami jie nusipelnė Lietuvos didvyrių garbės vainiką. Baigdamas prakalbą ragino visus pulko karius dažnai pažvelgti į šiuos užrašus ant paminklinės lentos, į pulko istorijos lakštus, juos perskaičius prisiminsit savo pirmakūnų didvyriškus Lietuvos, mūsų tėvynės labui darbus, jų likimą ginant tėvynę nuo priešų; nes tik taip elgdami mes pasieksim jų pramintais takais savo tikslą. Baigus pulko vadui prakalbą, žuvusiems už tėvynės nepriklausomybę pagerbti buvo sugiedotas himnas.

Toliau tęsės švietimo kom. pirmininko paskaita. Paskaitoje daugiausia buvo kalbama apie Klaipėdos kraštą ir jo istoriją ligi 1923 metų sausio 15 dienos; pabrėžta, kad ta diena visada bus brangi kiekvieno lietuvio širdžiai.

„Vėją“ pentiniais. „Laumė“ ir trečią tvorą peršoka. Kad šiek tiek ir suklupto vargšė, bet Stasys prilaukė ją ir nušvilpė abu. „Vėjas“ irgi skrido kaip paukštis, tik ar nepatrauks Antanas muštukų, ar neužrės nuo skausmo jo gelbėtojas galvos, o čia dar tvora pasitaikė, barkšt kojomis į kartis „Vėjas“ ir pergriuvo. Krito su juo ir Antanas. Šoka nuo žemės vargšas pašoko ir „Vėjas“. Kabinasi Antanas į balną, nori įsisėsti, o čia štai lenkai visai jau arti. Bet „Vėjas“ sukasi ratu ir leiste jo neprisileidžia. Blaškosi į šalis, šokinėja. Vieną sykį truktelėjo Antanas pavadžius, antrą, iki išspruko iš jo rankų „Vėjas“ ir pasileido „paskui“ „Laumė“. O lenkai kaip matai ir ši. Buvo beketinas Stasio savo „Laumė“ stabdyti, šokti broliui pagalbon, ogi mato, kad Antanui vis vien nepadės, o čia dar pranešimas reikia nugabenti. Pasuko nabagas atgal ir leidosi tolyn. Matėsi kaip Antanas gynėsi, kai lenkai kapojo jį kardais. Kraujais paplūdo Stasio širdis, gaila buvo brolio, bet ką daryti, jau buvo vėlu.

Tai riščia, tai zovada kelis kilometrus bėgusi „Laumė“ visai pailso. Nulipo Stasys nuo savo „Laumutės“, pasuko su ja į krūmus, pasislėpė juose, o kai sutemo leidosi tolyn. Rytą jis buvo eskadrone.

Tą pačią dieną 14 val. buvo leista visiems įgulos kariams, be tarnybinių, nueiti dykai į kinematografą, kuriame be komedijų, kaip tai pelių su katėmis karas, buvo parodyta ir gana rimtų dalykų, iš kurių kiekvienas kareivis turėjo progos šio to pasimokyti.
Viršila Biveinis.

Daug geldžia žmogus, tačiau jam taip mažai tereikalinga: nes gyvenimas yra trumpas ir aprėžtas yra mirštančiųjų likimas.

Goethe.

Užsieniai.

— **Baltijos jūra.** *Išalę laivai.* Visi buvę išalę laivai, iškyrus 7, jau išgelbėti iš ledu ir atvesti į Talino uostą.

— **Užšalsianti jūra.** Suomų įlankoj dėl ledu visai sustabdytas būrinių laivų plaukiojimas. Leningrado uosto valdyba praneša, kad esąs galimas dalykas, jog vasario mėn. visiškai užšalsianti visa Baltijos jūra, ko nebuvo per ilgus metus.

Pagyvensime — pamatysime!

— **Lenkija.** *Susirūpino Lietuvos dvarais.* Varšuvoj, taip pat ir Vilniuj, lenkų tam tikra komisija surašinėja savo piliečius, kurie turi nepriklausomaj Lietuvoj nejudomąj turtą.

— **Geležinkeliai neduoda pelno.** Lenkija iš savo geležinkelių už pastaruosius metus turi 24 milijonus zlotų nuostolių. (arti 35 milijonų litų).

— **Netvarka dėl nedarbo.** Balstogėje atleista iš tarnybos 80 geležinkelininkų, kurie įsibrovę į geležinkelių dirbtuvių raštinę, reikalavo atlyginti už darbą, nes dirbtuvės neturi pinigų išmokėti. Triukšmą keliančius bedarbius išskleidė policija.

— **Prancūzija.** *Švietimas.* Prancūzijos švietimo ministeris pasiūlė parlamentui įvesti priverstiną, mokslą vaikams iki 13 metų amžiaus, nes pasirodė kad tarp prancūzų naujokų yra 20% bemokslų.

— **Vengrija.** *Pinigų padirbinė byla.* Tardymas jau prasidėjo. Suimta 25 asmenys, kurie kaltinami dirbę svetimų valstybių pinigus, daugiausia Prancūzijos frankus, ir jų pagalba norėję padaryti Vengrijoj perversmą.

Pranešdamas viršininkui apie savo nuotykius Stasys pasakojo visiems kaip „Laumė“ išgelbėjo jį nuo mirties. Savaitei praslinkus ir „Vėjas“ atsirado. Atvedė nabagą sukritusį, sudžiūvusių į pulką, sugavę jį pėstininkai, o Antano jau kaulai puvo.

Štai jums, mieli draugužiai, ką reiškia savo arklį mylėti. Kas su juo apseina gerai ir maloniai, kas jį myli, tam ir arklys neliks skolingas, jis atsitys sunkiai valandai išmušus.

Nebūtų Antanas savo „Vėjo“ kankinęs, nebūtų buvęs šis baugus, būtų jam leidęs įsėsti į balną, o tąsyk, be abėjo, ir Antanas būtų pasprukęs nuo lenkų. O kai jis priešingai elgėsi, jį mušė, spardė ir „Vėjas“ kitaip su juo pasielgė, baigė savo pasakojimą Vabalas.

— **Teisybė, drauguži, nedovanai žmonių kalbama: palaimintas raitelis, kurs savo žirgą myli — prabilo kas tai klausytojų tarpe.**

Nutrūko kalbos. Susimąstę naujokai skirstėsi. Jie ilgai galvojo apie papasakotą prietikį. O Vabalas visą naktį sapnavo, kaip jisai „Rūtos“ nešamas su pranešimu jojo pas viršininką, kaip paskui jį vijosi lenkai, kai šturpulys už nugaros sukinėjosi... Kaip „Rūta“ jį iš mirties pavojaus išnešė...

J. M-tis.

Kalbama, kad dėl minėtos bylos atsistatydinsias Vengrijos ministerių kabinetas.

— **Anglija.** *Seka Lietuvą.* Ir anglų partijose pradėta kalbėti, kad bežemiams reikia duoti žemės, panašiai, kaip pas mus Lietuvoj. Dabar Anglijoj yra 900.000 bežemių ūkininkų.

— **Belgija.** *Mirė žymus kardinolas.* Neseniai mirė belgų kardinolas Mercier, kuris per pasaulinį karą pasižymėjo Belgijos ir bendrai viso pasaulio katalikų gyvenime.

1914 m., kada vokiečiai įsiveržė į Belgiją ir ten pradėjo šeiminkauti, kardinolas Mercier drąsiai pasipriešino vokiečiams ir nežiūrint, kad visa Belgija buvo paversta griuvėsiais, jis pasiliko tarp priešininko pavergtų tautiečių ir visą karą laiką kėlė savo tautos dvasią. Už jo drąsius žvgius net patys priešininkai jį gerbė.

— **Italija.** *Gerbimas valstybinės kalbos.* Italijos vyriausybė išleido įstatymą, kad kraštuose, kur gyvena daug neitalų ir daug gyventojų nemoka italų kalbos, mokyklose būtų griežtesnė priežiūra, būtent, neperkelti į aukštesnę klasę nė vieno mokinio, kuris neišlaikys italų kalbos kvotimų.

— *Priemonė prieš valdžios priešininkus.* Italijos senatas priėmė įstatymą, kuriuo numatoma didelė bausmė, net iki atėmimo teisės sugrįžti į Italiją ir jų turto atėmimo, tiems asmenims, kurie būdami užsieniuose kenktų Italijos vyriausybės garbei.

— *Amundsenas.* Šiaurės tyrinėtoją Amundseną, norvegą, kuris vėl ruošiasi orlaiviais lėkti į šiaurės ašigali, antrai kelionei remsianti Italija. Balandžio arba gegužės mėn. Amundsenas išlėks į šiaurę italų orlaiviais.

Kvailas visados apskundžia kitus. Save patį — apskundžia jau puslaidi išmintingas žmogus. Išmintingasis neskundžia nei savęs, nei kitų.
Flerder.

Karo kronika.

— **Kariškas auklėjimas.** *Latvijoje.* Latvijos ministerių kabinetas priėmė taisyklę, kad visose valstybėse, visuomenės ir privatinėse mokyklose būtų privalomas kariškas mokslas. Mokyklų auklėtinių pasiekimai karo mokymo srity bus imami dėmesin ir minėtiems auklėtiniams pastojus kariuomenėn geriešiams mokiniams bus suteikiamos pirmenybės.

— *Lenkijoje.* Lenkų karo žinyba nutarė teikti ginklų lenkų boy-skautų, katalikų jaunuomenės, sakalų organizacijų ir mokyklų jaunuomenės kariškam auklėjimui.

— **Aviacija.** *Graikai renka aukas.* Graikijos vyriausybė žada pasiųsti į Ameriką savo delegaciją, kuri ten rinkytų tarp graikų aukų Graikijos oro laivynui padidinti.

— *Nelaimė Šveicarijoj.* Sausio m. 26 d. nukritęs su orlaiviu užsimušė vienas gabiausių Šveicarijos lakūnų leitenantas Reichweinas.

— *Italija ginkluojasi.* 1926 m. Italija paskyrė savo aviacijos didinimo reikalams mūsų pinigais arti 90 milijonų litų daugiau, negu 1925 m., o bendrai visoms karo išlaidoms šiemet paskyrė 200 milijonų litų daugiau.

— **Karo išlaidos Lenkija.** Lenkijos seimo atstovas Michalskis pranešė seime, kad Lenkijos išlaidos kariuomenei sudaro 60% visų imamų Lenkijoje mokesčių. Be to, tas pats atstovas nurodė, kad lenkų kariuomenėj esanti didelė netvarka.

— **Karo skolos.** *Italija — Anglija.* Tarp Italijos ir Anglijos naujai sudaryta skolų mokėjimo sutartis. Italija pasižadėjo savo skolas gražinti Anglijai per 62 metus, mokant kasmet po puspenkto milijono svarų, (t. y. arti 220 milijonų litų).

Italų spauda dėl tos sutarties yra labai patenkinta, kad ji geriau pasisekusi, negu buvo tikėtasi, bet anglų spauda nepasitenkinusi dėl savo vyriausybės, kad ji palengvinusi italams karo skolų mokėjimą.

— **Karaf.** *Kinijoje.* Gen. Fengo kariuomenė pertraukė susisiekimą tarp Pekino ir Hankou geležinkelio, kad gen. Wupeifu kariuomenė negalėtų susijungti su gen. Čangtsolinu.

— *Maroke.* Rifkabilų vadas AbdelKrimas dabar turįs arti 80.000 karių, kovai su prancūzais ir ispanais. Kariuomenei maistą pristato arti 1000 mulų.

— **Ivairios žinios.** *Anglai pasitraukia.* Sausio m. 28 d. anglų paskutiniai batalionai pasitraukė iš Kelno (Vokietijos krašto) į Wiesbadeną.

— *Kinijos rytinio geležinkelio administracija praktiškai yra Sovietų žinioj, o geležinkelio kariška ir policijos apsauga yra kiniečių.* Ši nevykusi padėtis sukėlė rimtų nesupratimų tarp Sovietų ir Kinijos.

Iki šiol kiniečiai kariiviai minėtu geležinkeliu važinėdavo veltui, bet pastaruoju laiku Sovietai tą tvarką pakeitė ir reikalauja, kad mokėtų už važinėjimus arba nesivažinėtų minėtu geležinkeliu. Kiniečiai pasipriešino ir Mandžurijoje prasidėjo riaušės. Anglų spauda netiki, kad dėl šių riaušių galėtų kilti Sovietų Kinijos karas.

— *Žuvusių gerbimas.* Anglų Vyriausybė tariasi su savo žinioj esamomis kolonijų vyriausybėmis sudaryti 5 000.000 svarų sterlingų fondą karo kapams išlaikyti. Spėjama, kad derybos pasibaigs gerai.

Daug geriau yra žemu būti gimusiam ir su žemais žmonėmis santaikoj gyventi, negu pasipuošęs gyventi keršto ir aukso rūpesčių valstybėje.
Shakespeare.

Sporto kronika.

Lietuva.

Pirmos hockey pirmenybės. Tik š. m. prasidėjo oficialės hockey pirmenybės. Kiek prieš tai buvo žaista vis tai buvo draugiškos rungtynės. Sausio mėn. 30 d. prasidėjo pirmenybių rungtynės. Pirmenybėse dalyvauja 4 organizacijos: LFLS, KSK, Kovas ir Makabi.

Pirmomis rungtynėmis buvo:

LFLS — Makabi 9:1. LFLS žaidė ne visa komanda, sąstatė truko ltn. Strazdo ir ltn. Dariaus, tačiau jie vis tiek sugebėjo makabiečius apgalėti. Neseniai LFLS apgalėjo Makabi 14:0. Rungtynės įvyko šeštadienį.

LFLS — KSK 11:2. Rungtynės įvyko sekmadienį tarp dviejų geresnių Kauno hockey komandų. Rungtynių eiga ši kartą buvo labai gyva ir įdomi. Nors LFLS ir geresnė ir žaidė geriau, bet golų santykis neatitinka rungtynių eiga.

Kovas — Makabi 3:0. Tai pradedančios komandos, kurios ne tik nemoka dar gerai žaisti hockey bet ir čiuožti. Rungtynės todėl buvo žymiai lėtesnės, bet dėl to įdomios: žiūrėtojams suteikė progos ne vieną sykį gardžiai nusikvatoti.

Kovas laimėjo pripuolamai.

Sekantį sekmadienį vasario mėn. 7 d. įvyks sekančios dar pirmenybių rungtynės:

1 val. LFLS — Kovas ir 2 val. KSK — Makabi.

Ping — pong, arba tenisas ant stalo yis daugiau prigijęs Kauno sportininkų tarpe. Sekmadienį ir pirmadienį vyko pirmas viešas ping-pong turnyras, kuris pasibaigė pilnu Makabi laimėjimu, tik moterų grupėje laimėjo p. Maurach iš teniso klubo.

Vasario galė numatomos Kauno ping-pong pirmenybės.

Mūsų skaitytojų balsai.

Kadangi gauname daug raštų, kurių ne visus tegalime ištisai „Kary“ įdėti del vietos stokos arba kitokių priežasčių, tai nuo šio numerio įvedame „Mūsų skaitytojų balsai“ skyrių, kuriame dėsiame trumpas mūsų skaitytojų Redakcijai prisiųstų raštų ištraukas ir stengsimės, kad kiekvienas mums prisiųstas rašinys, nors ir menkiausiai išsilavinusio kareivio parašytas, būtų išspausdintas arba negalint išspausdinti, tai nors jo ištraukos įdėtos į laikraštį, iš kurių galėtų matyti mūsų skaitytojų nuomonės del vieno arba kito mūsų gyvenimo klausimo ir jų pageidavimai. Tuo būdu, Kary, rašyk, nors ir mažai išsilavinęs esi, ir atmink, kad „Karys“, yra Tavo prietelis ir nė vieno Tavo rašinio nenumes ir tinkamai įvertins.

Redakcija.

Raštininkas savo rašinėly „Daugiau akylumo ir mažiau nuolaidumo“ rašo apie mūsų karo įstaigų raštininkus lenkus; siūlo jų neįsileisti į raštines.

Vyr. ltn. J. M. rašinėly „Ar neaptingom?“ rašo apie dalių laikraštėlius, kurių gyvavimas pastaruoju laiku labai nusilpo: gyvuoja tiktai vieno 7 p. pulko „Kovotojas“; kiti, pavyzdžiui, garsus 9 p. pulko „Tėvynės Gynėjas“, visai nutilo. Autorius nurodo tokių laikraštėlių naudą ir ragina jau pradėtą darbą neužmesti ir neužmiršti kariuomenės švietėjų suvažiavimo iškeltų obalsių, kad Lietuvos kariui išvermės ir užsidegimo visur ir visuomet užteko, turi užtekti jo ir čia—gaivinant savo laikraščius.

Karys savo rašinėly „Kariuomenė ir dailininkai“ pageidauja, kad mūsų dailininkai pieštų Lietuvos išsivadavimo karų vaizdus, kurie būtų ne tik istorijos paminklai, bet ir jaunosioms kartoms gaivintų tėvynės meilę.

Suprato.

Leitenantas ima nagan eilinį Skripkų, liepdamas jam daugiau „baltosios“ neuostyti. Tuo tarpu, gatve šlitiniuodamas, eina girtas-girtutėlis žmogelis.

— Štai, žiūrėk, sako leitenantas, rodydamas į svyruojantį girtuoklį. Kaip tavo išmanymu gražiai ar slykščiai jis atrodo...

— Slykščiai, tamsta leitenante!

— Na, tai pasakyk man iš širdies, ką tu iš tikrųjų jauti žiūredamas į šį latrą?

— Pavydas mane ima, tamsta leitenante.

Spaudos apžvalga.

„Kardo“ 2(26) Nr. pulk. ltn. Sutkus rašo: „Ar reikalingas prieššaukiamasis paruošimas“. Autorius siūlo kuo plačiausiai pastatyti prieššaukiamąjį paruošimą, nes tuo būdu galėtų trumpinti būtinos karo tarnybos laiką ir mažinti kariuomenės skaičių. Naujokas, pastojęs kariuomenėn, jau atvyktų dalin susipažinęs su drausme, ginklu ir rikiuote, ir tik reiktų jam minėtus mokslus pagilinti ir išmokti dalykų, kurių prieššaukiamasis paruošimas negalėtų duoti.

Vyr. ltn. Skibarka tam pačiam numery pasinaudojęs vokiečių karo laikraščio „Mil. Wochenblatt“ medžiaga rašo apie „Būsimąjį rusų—lenkų karą“. Pasak minėto rašinio, patys lenkai pripažįsta, jog pirmasis didelis Europos karas bus rusų—lenkų karas. Lenkai susirūpinę kaip reiktų apsiginti, ypač, kad kilus karui Lenkija atsidurtų labai blogoj padėty, apsupta nedraugingų kaimynų. Blogi lenkų ekonominiai ir finansiniai reikalai dar labiau sunkina Lenkijos padėtį.

„Trimito“ 4 Nr. Vilnėnas savo rašinėly „Kaip dabar einasi Lenkijai?“ rašo apie blogą lenkų padėtį, būtent, tuščias išdas, didelės skolos, kad net nuošimčių nebeišimoka, didelė kariuomenė, gyventojų nepasitenkinimas mokesčiais, bruzdėjimas pagrobtuose kraštuose, bridimas į dar didesnes skolas ir mokesčius veda Lenkiją prie galų. Autorius baigia žodžiais: „Del to vis viena šiandieninė išaipūtusi Lenkija turės galą gauti. Ji turės netrukus išsižadėti svetimųjų užgrobtųjų žemių ir išlikti tegalės tik savo etnografinėse sienose! Taigi, šiandieninės grobuoniškos Lenkijos dienos yra suskaitytos. Tikslus, sutartinas ir draugiškas jos kaimynų elgimasis šiandien tą Lenkijos žlugimo valandą priartins“...

„Lietuvos“ 20 (2109) Nr. vedamuoju „Vilniaus krašto ūpas ir lietuvių padėtis“ tarp kitko rašo, kad Lenkijos švietimo ministeris Grabskis yra griežtai nusistatęs per mokyklas sulenkinti Vilniaus kraštą, kad jo nuomone, po 10 metų visi virstų lenkais. Lietuvių mokyklos labai persekiojamos: jeigu leista mokyklą įkurti tai nevirtina mokytojo, jeigu paskirtas mokytojas, tai neleidžia mokyklos atidaryti. Bet nežiūrint šito, lietuvių mokyklos yra gausiai lankomos, o lenkų tuščios, ir lietuvių tautinis susipratimas kasdien auga ir bujoja.

„Kauno Naujienų“ 14(34) Nr. A. S-tas rašo: „Nusiginklavimas žodžiais“. Autorius pabrėžia, kad valstybės žodžiais kalba apie nusiginklavimus, o darbais, pasirodo, priešingai: kiekviena stengiasi kuo labiau ginkluotis, ką sako 1926 m. karo biudžetai, būtent, didinami. Pavyzdžiui, šiemetams padidino savo karo biudžetus: Vokietija 300 mil. markių daugiau, negu 1925 m., Sovietų Rusija 174 mil. rub., Amerika 16^{1/2} mil. dol., Prancūzija visu ketvirdaliu daugiau ir t. t.

Bs.

Redakcijos atsakymai.

Viktorui Račkaičiui „Pavasario“ sąjungos generaliam sekretoriui. Dėdame pasveikinimą kariuomenei; likusiųjų netalpiname, nes jie kariuomenės neliečia.

Nykštukui. Tamstos žinutės negalėjome įdėti, nes kitas ankščiau mums apie tą parašė. Prašome ir toliau mums rašinėti.

V. ltn. K. Martinkui. Tamstos „Didžiųjų valstybių aviacijos“ abu rašinėliu atidavėme „Kardui“, nes jis geriau tiktų karininkams. Prašome mums rašinėti trumpų dalykėlių iš aviacijos, kurie būtų suprantami mažai išsilavinusiems kareiviams.

Vyr. pusk. Z. Petraičiui. Jeigu tamstai antrą kart įstojus į kariuomenę, dalies įsakyme paskelbta, kad priimamas liktiniu (virstarnybiniu) kareiviu, tai ir grandiniu tarnautas laikas yra įskaitomas į tarnybos, o be to, ir į pašalpų laiką ir ištarnavęs įstatyme numatytus 3 metus turėtumei teisės gauti pašalpą.

K. M. I. Karo mokykloj išbūtas laikas būtinon karo tarnybon neįskaitomas. Dabar skaitaisi naujoku. II. Jeigu Tamstą paleidžiant iš tarnybos Vidaus Reikalų Ministerijoje neišmokėjo visų pinigų, gali savo tiesioginio viršininko prašyti, kad jis tarpininkautų juos išgauti.

A. Marcevičiui. Ir okupuotų sričių savanoriai kariai gauna žemės. Smulkesnių žinių apie žemės gavimą galima rasti „Vyriausybės Žiniuose“.

Nariui į aviaciją. I. Įsakymuose nenumatyta, bet einant bendra viršelių uniforma manome, kad ir aviacijos viršila gali nešioti ant pilotės sidabrinį galioną ir kryžių su vainiku. II. Viršila gali panaudoti kareivį atnešimui valgio ir kt., bet tik negali nuolatots tam tikslui laikyti kareivio.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Valdyba

Redaktorius mjr. J. Tomkus.

Valstybės Spaustuvė Kaune, kampas Duonelalio ir Gedimino g.